

Sprendimas dėl vaizdo stebėjimo vykdymo pastato automobilių stovėjimo aikštelėje ir duomenų subjekto teisių įgyvendinimo

2021 m.

SUTRUMPINIMAI

ADTAĮ – Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas

Inspekcija – Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija

BDAR – 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)

INSPEKCIJOS GAUTO SKUNDO SANTRAUKA

Inspekcija gavo skundą, kuriame pareiškėjas nurodė, kad Bendrovė pastato automobilių stovėjimo aikštelėje (toliau – aikštelė) ties Bendrovės parkavimo vieta įsirengė vaizdo stebėjimo kamerą (toliau – kamera). Pareiškėjas pažymėjo, kad patalpa, kurioje įrengta kamera, yra atvira erdvė, kurioje vaikšto visi bendrasavininkiai, todėl jie gali būti stebimi. Pareiškėjas nurodo, kad nesutinka, kad būtų tvarkomi jo asmens duomenys ir pažymėjo, kad socialinio tinklo „Facebook“ uždaroje grupėje kreipėsi į Bendrovės atstovą, prašydamas užtikrinti, kad vaizdo stebėjimas būtų suderintas su asmens duomenų apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais, tačiau gavo atsakymą, kad yra stebima tik Bendrovei priklausanti nuosavybė. Pareiškėjas Bendrovę skundė dėl neteisėto asmens duomenų tvarkymo, teisės reikalauti ištrinti duomenis, teisės apriboti duomenų tvarkymą ir teisės nesutikti su duomenų tvarkymu pažeidimo.

Skundo nagrinėjimo metu Inspekcija gavo Bendrovės paaiškinimus, kuriais Bendrovė nurodė, kad automobilių stovėjimo aikštelėje įrengtos 2 vaizdo stebėjimo kameros, kurios nukreiptos išskirtinai tik į Bendrovei priklausančias parkavimo vietas, kuriose Bendrovė vykdo vaizdo stebėjimą (toliau – parkavimo vietas). Vaizdo stebėjimas vykdomas vadovaujantis Bendrovės teisėtu interesu BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktas, siekiant apsaugoti Bendrovei priklausančią turtą. Automobilių stovėjimo aikštelėje nėra galimybės užtikrinti saugumo, o namo Bendrijos valdyba šiuo klausimu nesiima jokių veiksmų, pvz., nesamdoma saugos tarnybos, neorganizuojamas joks prevencinis vaizdo stebėjimas, nekontroliuojamas nepageidaujamų asmenų patekimas į parkavimo zoną, todėl Bendrovė nusprendė imtis papildomų priemonių, siekdama apsaugoti savo turtą. Alternatyvūs turto apsaugos būdai šiuo atveju, Bendrovės nuomone, būtų neproporcingi arba neefektyvūs, pvz., fizinės saugos samdymas. Bendrovė taip pat pažymėjo, kad poveikio duomenų apsaugai vertinimas (toliau – PDAV) nebuvo atliekamas dėl toliau nurodytų priežasčių: a) Bendrovės vykdomas vaizdo stebėjimas netenkina nei vieno iš Duomenų tvarkymo operacijų, kurioms taikomas reikalavimas atlikti poveikio duomenų apsaugai vertinimą, sąraše, patvirtintame Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2019-03-14 įsakymu Nr. 1T-35 (1.12.E) „Dėl duomenų tvarkymo operacijų, kurioms taikomas reikalavimas atlikti poveikio duomenų apsaugai vertinimą, sąrašo patvirtinimo“ (toliau – Sąrašas) numatytų aplinkybių, t. y. vaizdo kameros nukreiptos išskirtinai tik į Bendrovei priklausančias parkavimo vietas, garso įrašymas

nėra atliekamas; b) nėra nei vienos iš BDAR 35 straipsnio 3 dalyje numatytų aplinkybių; c) duomenų tvarkymas netenkina 29 straipsnio duomenų apsaugos darbo grupės 2017-04-04 rekomendacijose Nr. WP 248 išvardintų kriterijų, dėl kurių „gali kilti didelis pavojus“ duomenų subjektams. Bendrovė Inspekcijai nurodė, kad atsižvelgiant į tai, kas nurodyta pirmiau, taip pat į tai, kad vaizdo stebėjimas vykdomas minimalia įmanoma apimtimi, PDAV atlikimas šiuo atveju nėra būtinas.

Bendrovė taip pat Inspekciją informavo, kad stebimoje teritorijoje nebuvo užfiksuota jokių incidentų, tačiau automobilių stovėjimo teritorijoje yra buvę vagystės atvejų, buvo pavogti dviračiai. Tikslių aplinkybių Bendrovė nurodyti negalėjo, nes nebuvo nukentėjusioji pusė. Papildomai Bendrovė pažymėjo, kad šalia statomo namo parkavimo teritorijoje vyksta statybiniai darbai ir į teritoriją nuolat patenka pašaliniai asmenys. Dėl šių priežasčių Bendrovė stebi savo turtą saugumo užtikrinimo tikslu.

Bendrovė taip pat nurodė, kad kadangi stebima išskirtinai tik Bendrovės nuosavybės teise valdoma teritorija ir vaizdo medžiagoje užfiksuojami tik Bendrovės darbuotojai, jie apie tokį stebėjimą yra informuoti žodžiu. Pareiškėjo duomenys nebuvo užfiksuoti.

Bendrovė pažymėjo, kad pareiškėjas socialiniame tinkle „Facebook“ kreipėsi į Bendrovės atstovą ir jam buvo atsakyta, kad stebima tik Bendrovės teritorija.

Taip pat Bendrovė pažymėjo, kad pareiškėjo valdoma parkavimo vieta yra kitoje automobilių stovėjimo teritorijos pusėje ir jo nėra įmanoma stebėti, nebent pareiškėjas būtų Bendrovės nuosavybės teise valdomoje teritorijoje.

DĖL VAIZDO DUOMENŲ TVARKYMO TEISĖTUMO IR PREIŠKĖJO TEISĖS NESUTIKTI SU DUOMENŲ TVARKYMU ĮGYVENDINIMO

BDAR 4 straipsnio 2 punkte yra nurodyta, kad duomenų tvarkymas – bet kokia automatizuotomis arba neautomatizuotomis priemonėmis su asmens duomenimis ar asmens duomenų rinkiniais atliekama operacija ar operacijų seka, kaip antai rinkimas, įrašymas, rūšiavimas, sisteminimas, saugojimas, adaptavimas ar keitimas, išgava, susipažinimas, naudojimas, atskleidimas persiunčiant, platinant ar kitu būdu sudarant galimybę jais naudotis, taip pat sugretinimas ar sujungimas su kitais duomenimis, apribojimas, ištrynimasis arba sunaikinimas.

BDAR 4 straipsnio 7 punkte nurodyta, kad duomenų valdytojas – fizinis arba juridinis asmuo, valdžios institucija, agentūra ar kita įstaiga, kuris vienas ar drauge su kitais nustato duomenų tvarkymo tikslus ir priemones; kai tokio duomenų tvarkymo tikslai ir priemonės nustatyti Europos Sąjungos arba valstybės narės teisės, duomenų valdytojas arba konkretūs jo skyrimo kriterijai gali būti nustatyti Sąjungos arba valstybės narės teise.

Inspekcija sprendime pažymėjo, kad asmens duomenų (taip pat ir vaizdo duomenų) tvarkymas turi atitikti BDAR įtvirtintą teisinį reguliavimą, pagal kurį asmens duomenų tvarkymas (vaizdo stebėjimas) laikomas teisėtu tik jei jis atitinka BDAR 5 straipsnio 1 dalyje nustatytus su asmens duomenų tvarkymu susijusius teisėtumo, sąžiningumo ir skaidrumo, tikslo apribojimo, duomenų kiekio mažinimo, tikslumo, saugojimo trukmės apribojimo, vientisumo ir konfidencialumo principus bei yra pagrįstas bent viena iš BDAR 6 straipsnio 1 dalyje nustatytų teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygų: a) duomenų subjektas davė sutikimą, kad jo asmens duomenys būtų tvarkomi vienu ar keliais konkrečiais tikslais; b) tvarkyti duomenis būtina siekiant įvykdyti sutartį, kurios šalis yra duomenų subjektas, arba siekiant imtis veiksmų duomenų subjekto prašymu prieš sudarant sutartį; c) tvarkyti duomenis būtina, kad būtų įvykdyta duomenų valdytojui taikoma teisinė prievolė; d) tvarkyti duomenis būtina siekiant apsaugoti gyvybinius duomenų subjekto ar kito fizinio asmens interesus; e) tvarkyti duomenis būtina siekiant atlikti užduotį, vykdomą viešojo intereso labui arba vykdant duomenų valdytojui pavestas viešosios valdžios funkcijas; f) tvarkyti duomenis būtina siekiant teisėtų duomenų valdytojo arba trečiosios šalies interesų, išskyrus atvejus, kai tokie duomenų subjekto interesai arba pagrindinės teisės ir laisvės, dėl kurių būtina užtikrinti asmens duomenų apsaugą, yra už juos viršesni, ypač, kai duomenų subjektas yra vaikas.

BDAR 5 straipsnio 1 dalies c punkte yra numatytas duomenų kiekio mažinimo principas, kuris reiškia, kad asmens duomenys turi būti adekvatūs, tinkami ir tik tokie, kurių reikia siekiant tikslų, dėl kurių jie tvarkomi.

BDAR 5 straipsnio 2 dalį duomenų valdytojas yra atsakingas už tai, kad būtų laikomasi šio straipsnio 1 dalies, ir turi sugebėti įrodyti, kad jos laikomasi (atskaitomybės principas).

Inspekcija sprendime nurodė, kad nors Bendrovė Inspekcijai nurodė, kad ji vaizdo stebėjimą vykdo tik jai priklausančių parkavimo vietų ribose ir nenurodė jokių argumentų dėl vaizdo stebėjimo už Bendrovei priklausančių parkavimo vietų ribų stebėjimo būtinumo, tačiau pagal Bendrovės Inspekcijai pateiktas kameromis matomo vaizdo nuotraukas, Inspekcija nustatė, kad Bendrovės vykdomo vaizdo stebėjimo laukas išeina už Bendrovės parkavimo vietos ribų, todėl Bendrovės teiginys, kad ji vaizdo stebėjimą vykdo tik jai priklausančių parkavimo vietų ribose nėra teisingas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Inspekcija padarė išvadą, kad Bendrovė, vykdydama vaizdo stebėjimą už jai priklausančių parkavimo vietų ribų, pažeidė BDAR 5 straipsnio 1 dalies c punkte numatytą duomenų kiekio mažinimo principą, todėl Bendrovės vykdomas vaizdo stebėjimas už parkavimo vietų ribų laikytinas neteisėtu ir Bendrovei pateikė nurodymą pakeisti vaizdo stebėjimo apimtį taip, kad vaizdo stebėjimas būtų vykdomas tik jos parkavimo vietų ribose.

DĖL PAREIŠKĖJO TEISĖS REIKALAUTI IŠTRINTI DUOMENIS IR TEISĖS APRIBOTI DUOMENŲ TVARKYMĄ ĮGYVENDINIMO

Pareiškėjas skundėsi ir dėl jo, kaip duomenų subjekto, teisės nesutikti su duomenų tvarkymu, teisės reikalauti ištrinti duomenis ir teisės apriboti duomenų tvarkymą įgyvendinimo, tačiau Inspekcijai nepateikė informacijos, patvirtinančios, kad jis kreipėsi į Bendrovę, prašydamas įgyvendinti šias jo teises.

BDAR 12 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad duomenų valdytojas nepagrįstai nedelsdamas, tačiau bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo, pateikia duomenų subjektui informaciją apie veiksmus, kurių imtasi gavus prašymą pagal BDAR 15–22 straipsnius. Tas laikotarpis prireikus gali būti pratęstas dar dviem mėnesiams, atsižvelgiant į prašymų sudėtingumą ir skaičių. Duomenų valdytojas per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo informuoja duomenų subjektą apie tokį pratęsimą, kartu pateikdamas vėlavimo priežastis. Kai duomenų subjektas prašymą pateikia elektroninės formos priemone, informacija jam taip pat pateikiama, jei įmanoma, elektroninėmis priemonėmis, išskyrus atvejus, kai duomenų subjektas paprašo ją pateikti kitaip.

BDAR 17 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad duomenų subjektas turi teisę reikalauti, kad duomenų valdytojas nepagrįstai nedelsdamas ištrintų su juo susijusius asmens duomenis, o duomenų valdytojas yra įpareigotas nepagrįstai nedelsdamas ištrinti asmens duomenis, jei tai galima pagrįsti viena iš šių priežasčių: a) asmens duomenys nebėra reikalingi, kad būtų pasiekti tikslai, kuriais jie buvo renkami arba kitaip tvarkomi; b) asmens duomenų subjektas atšaukia sutikimą, kuriuo pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies a punktą arba 9 straipsnio 2 dalies a punktą grindžiamas duomenų tvarkymas, ir nėra jokio kito teisinio pagrindo tvarkyti duomenis; c) asmens duomenų subjektas nesutinka su duomenų tvarkymu pagal BDAR 21 straipsnio 1 dalį ir nėra viršesnių teisėtų priežasčių tvarkyti duomenis arba duomenų subjektas nesutinka su duomenų tvarkymu pagal BDAR 21 straipsnio 2 dalį; d) asmens duomenys buvo tvarkomi neteisėtai; e) asmens duomenys turi būti ištrinti laikantis Sąjungos arba valstybės narės teisėje, kuri taikoma duomenų valdytojui, nustatytos teisinės prievolės; f) asmens duomenys buvo surinkti BDAR 8 straipsnio 1 dalyje nurodyto informacinės visuomenės paslaugų siūlymo kontekste.

BDAR 18 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad duomenų subjektas turi teisę reikalauti, kad duomenų valdytojas apribotų duomenų tvarkymą kai taikomas vienas iš šių atvejų: a) asmens duomenų subjektas užginčija duomenų tikslumą tokiam laikotarpiui, per kurį duomenų valdytojas gali patikrinti asmens duomenų tikslumą; b) asmens duomenų tvarkymas yra neteisėtas ir duomenų subjektas nesutinka, kad

duomenys būtų ištrinti, ir vietoj to prašo apriboti jų naudojimą; c) duomenų valdytojui nebereikia asmens duomenų tvarkymo tikslais, tačiau jų reikia duomenų subjektui siekiant pareikšti, vykdyti arba apginti teisinius reikalavimus; arba d) duomenų subjektas pagal BDAR 21 straipsnio 1 dalį paprieštaravo duomenų tvarkymui, kol bus patikrinta, ar duomenų valdytojo teisėtos priemonės yra viršesnės už duomenų subjekto priemones.

BDAR 57 straipsnio 4 dalyje yra numatyta, kad jeigu prašymai yra akivaizdžiai nepagrįsti arba neproporcingi, visų pirma dėl jų pasikartojančio turinio, priežiūros institucija gali imti mokestį, nustatoma atsižvelgiant į administracines išlaidas, arba atsisakyti imtis veiksmų pagal prašymą. Priežiūros institucijai tenka pareiga įrodyti, kad prašymas yra akivaizdžiai nepagrįstas arba neproporcingas.

Pagal BDAR 77 straipsnio 1 dalį neapribojant galimybių imtis kitų administracinių arba teisminių teisių gynimo priemonių, kiekvienas duomenų subjektas turi teisę pateikti skundą priežiūros institucijai, visų pirma valstybėje narėje, kurioje yra nuolatinė gyvenamoji vieta, darbo vieta arba vieta, kurioje padarytas įtariamasis pažeidimas, jeigu tas duomenų subjektas mano, kad su juo susijęs asmens duomenų tvarkymas atliekamas pažeidžiant šį reglamentą.

Pagal ADTAĮ 24 straipsnio 1 dalies 1 punktą duomenų subjektas skundą Inspekcijai gali pateikti dėl BDAR pažeidimų.

Apibendrinant aptartą teisinį reguliavimą, Inspekcija pažymėjo, kad duomenų subjektų skundai dėl jų teisių, įtvirtintų BDAR, galimo pažeidimo, Inspekcijoje priimami nagrinėti tik tuo atveju, jei duomenų subjektui kreipusis į duomenų valdytoją su atitinkamo turinio prašymu jis per BDAR 12 straipsnyje nustatytus terminus nesiima jokių veiksmų, nepagrįstai atsisako jų imtis arba pateiktas atsakymas pareiškėjo netenkina.

Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjos nepateikė Inspekcijai informacijos, kad jis kreipėsi į Bendrovę dėl teisės reikalauti ištrinti duomenis ir teisės apriboti duomenų tvarkymą įgyvendinimo, Inspekcija nusprendė skundą dalyje dėl pirmiau nurodytų pareiškėjo teisių įgyvendinimo laikyti akivaizdžiai nepagrįstu ir, vadovaujantis BDAR 57 straipsnio 4 dalimi, atmesti.